

T E M A :

ETIČNI KODEKS

SLOVENSKIH LOVCEV

PREDAVATELJ : prof. BRANKO VASA

LITERATURA:

BROŠURA mag. JANEZA ČRNAČA » ETIČNI KODEKS SLOVENSKIH LOVCEV » izdana l. 1999

1. KAJ RAZUMEMO POD BESEDO » E T I K A »

ETIKA (etnos) NAUK O NRAVNOSTI – NATURI, KI SE

ODRAŽA V NAČINU ČLOVEKOVEGA OBNAŠANJA,

KAR NAJVEČKRAT PROMERJAMO Z

MORALO (mos), KI SEVA ČLOVEKOVO VEDENJE IN

RAVNANJE

V BISTVU STA SI POJMA E T I K A IN M O R A L A ISTOVETNA

V vsakdanjem življenju lahko torej ljudi ločimo po njihovem obnašanju, vedenju in ravnanju na ETIČNE torej MORALNE ali na

NEETIČNE torej NEMORALNE.

To je zelo groba definicija, ki velja za obče odnose ČLOVEK – ČLOVEK, v bivalnem okolju.

SICER PA SO MORALNO ETIČNE NORME PRAVILOMA

» NENAPISANA PRAVILA OBNAŠANJA ČLOVEKA, KI SE PRENAŠAJO IZ RODA V ROD, OD GENERACIJE NA GENERACIJO IN SO V VSAKODNEVNEM ŽIVLJENJU SPOŠTOVANA.«

PRIMERI: - ne ubijaj, ne kradi (kazensko sankcionirano)

- zajec na ložu, fazan na tleh ali na gredi, Švedska –

divji petelin (moralne sankcije)

Se pa v zadnjem času, moralno etična pravila vse pogosteje zapisujejo.

Tako zapisana moralno etična pravila pa imenujemo

»K O D E K S«

(zdravniški, odvetniški, sodniški, lovski itd.)

Kodeks je ustvaril Napoleon, ko je naročil, da je treba ZAKONE KORISTNEGA OBNAŠANJA KODIFICIRATI – ZAPISATI.

Definicije iz tega poglavja.

ETIKA JE TEORIJA MORALE, KI NAS UČI, KAJ JE PRAV IN KAJ JE NAROBE. ETIKA NAS TOREJ USMERJA K MORALNEMU OBNAŠANJU, KI NI NIKJER ZAPISANO, PA VENDAR MED POŠTENIMI LJUDMI SPOŠTOVANO.

ETIČNI KODEKS JE ZAPIS MORALNO ETIČNIH PRAVIL OBNAŠANJA ČLOVEKA NA RAZLIČNIH PODROČJIH NJEGOVEGA DELA IN ŽIVLJENJA.

Izpitna vprašanja iz 1. poglavja:

1. Kaj je etika na splošno ?

2. Kaj je etični kodeks na splošno ?

2. NASTANEK NENAPISANIH MORALNO ETIČNIH PRAVIL OBNAŠANJA LOVCEV

2.1. NASTANEK NENAPISANIH MORALNO ETIČNIH PRAVIL OBNAŠANJA LOVCEV

Nastajala so skozi vso zgodovino človekovega razvoja tako tudi skozi vso zgodovino razvoja lovstva. Čeprav niso bila zapisana pa so se spoštovala. Skozi človekovo evolucijo so se BOGATILA in NADGRAJEVALA, najbolj vidno na področju lovstva.

LOV JE NAMREČ ENA NAJSTAREJŠA ZAVESTNA ČLOVEKOVA DEJAVNOST

LOV JE NAJSTAREJŠI POKLIC,▯ nastal iz▯ nuje prživetja (hrana, oblačila), ki pa je vedno zahteval▯ veliko ZNANJA, MOČI IN SPRETNOSTI.

V začetkih je bil lov INDIVIDUALEN nato SKUPINSKI (horde)

LOV JE VSPodbUDIL ČLAVEKOVO ZAVEST (žgalna daritev)

Lov je tudi NAJMOČNEJE IZOBLIKOVAL

- **ODNOSE MED LJUDMI▯ (kdo kaj)**

- **ODNOS ČLOVEKA DO NARAVE IN DIVJADI**

Iz teh odnosov pa izhaja **LOVSKA ETIKA**, ki je **ZELO OBSEŽNA**□□□□□□□□□□

Iz teh odnosov so nastajala **NENAPISANA PRAVILA MORALNO ETIČNEGA OBNAŠANJA LOVCEv PRI IZVAJANJU NJIHOVE LOVSKE DEJAVNOSTI**.

Najbolj pa so se izražala pri:

- **ORGANIZACIJI LOVA**

- **NAČINIh LOVA**

- **PRAVICI DO PLENA**

- **ODNOSU DO DIVJADI**

- **RAVNAJU Z DIVJAČINO** □ itd.

Iz tega moralno etičnega obnašanja lovca pri izvajanju lova pa se je izoblikovala tudi **LOVSKA KULTURA**, ki je bila vedno odvisna od **SPLOŠNEGA ZGODOVINDKEGA RAZVOJA DRUŽBE IN LOVSTVA V NJEJ**. Zato je bil tudi **ČASOVNO in KRAJEVNO ZELO RAZNOLIKA**.

Primeri:

- Odnos do živalskega sveta v INDIJI in pri NAS
- Varstvo divjadi v SRBIJI ali pri NAS
- Ujede NEKOČ in DANES

Na STOPNJO LOVSKE KULTURE je imel zelo močan vpliv splošen GOSPODARSKI IN KULTURNI RAZVOJ. Zato so se tudi ČASOVNO in PROSTORKO izoblikovale zelo različne LOVSKO ETIČNE NORME IN LOVKE KULTURE. (Švedska, Kosovo, Srbija itd.)

Tako Slovenijo obkrožajo kar ŠTIRI zelo raznolike LOVSKE KULTURE in to :

□

- 1.□□ GERMANSKA
- 2.□□ VZHODNO EVROPSKA
- 3.□□ SREDNJE EVROPSKA in
- 4.□□ SREDOZEMNA

Kljub močnemu vplivu vseh, temelji SLOVENSKA LOVSKA KULTURA NA SREDNJE EVROPSKI LOVSKI KULTURI, ki je tudi v svetovni javnosti priznana kod najnaprednejša.

Izpitna vprašanja iz 2. poglavja :

3. Kdaj in zakaj so nastala nenapisana pravila moralno-etičnega□

□□□ obnašanja lovcev ?

4. Kakšne lovske dejavnosti so urejala nenapisana pravila?

□□□ moralno-etičnega obnašanja lovcev ?

5. Na kateri lovski kulturi temelji slovenska lovska kultura?

3. KJE SO NAJPOGOSTEJŠI MORALNO-ETIČNI

KONFLIKTI ?

Najpogostejši moralno etični konflikti se pojavljajo pri ravnanjih, ko gre za IZVAJANJE PRIDOBLENIH PRAVIC IN IZ NJIH IZHAJAJOČIH OBVEZNOSTI.

Primeri :□□

Pridobljena PRAVICA: DOLŽNOST + ODGOVORNOST

- voziti avto ----- vzdrževanje avta in vožnja

- biti oče ----- vzdrževanje otrok, vzgoja

- biti lovec ----- skrb za divjad, odlov

Izvrševanje pravic in dolžnosti pa je lahko :

- KORISTNO ali NEKORISTNO

- PRAVILNO ali NEPRAVILNO

- DOBRO ali SLABO

Ravnanje lovca v naravi je vedno odvisno od RAZMERA in OKOLJA, zato mu naj bo vedno vodilo, da naj bodo njegova dejanja za

NARAVO in DIVJAD: - KORISTNA in

----- - **PRAVILNA**

Izpitna vprašanja iz 3. poglavja:

1. 5.□□ *Kje so najpogostejši moralno-etični konflikti ?*
2. 6.□□ *Kakšno naj bo ravnanje lovca v naravi ?*

4. KAJ JE ETIČNI KODEKS SLOVENSkih LOVCEv ?

ETIČNI KODEKS SLOVENSkih LOVCEv JE ZAPIS MORALNO-ETIČNIH PRAVIL□
OBNAŠANJA SLOVENSkih LOVCEv.

Njegova vsebina pa je VODILO IN OPORA LOVČEVI VESTI□ ZA MORALNO-ETIČNO
VEDENJE IN RAVNANJE VSEH LOVCEv IN LOVSKE ORGANIZACIJE PRI UREJANJU
ODNOSOV MED :

□□□□□□□□□□□□□□□□ -□□ LOVCI in NARAVO□□□□ (okoljska etika)

- □□□□ LOVCI in VSEMI PROSTOŽIVEČIMI ŽIVALMI□

□□□□ (biološka etika)

- **LOVCI in DRUŽBENIM OKOLJEM (društ. Etika)**
- **LOVCI in LOVSKIMI TOVARIŠI (medčl. Etika)**
- **LOVCI in LOVSKIM PSOM (kinološka etika)**

Kaj je narekovalo potrebo za sprejem etičnega kodeksa slovenskih lovcev ?

Trenutne družbene razmere, ki lovske dejavnosti ne ocenjujejo objektivno. V sodobni družbi so namreč mnenja o lovu in lovcih zelo različna. Vzrok temu je vse večja odtujenost mestnih ljudi od narave. Hiter razvoj tehnologije dopušča vse večje zlorabe človeka nad naravo in divjadjo. To dokazujejo nerazumljivi posegi v naravo in nenehno vznemirjanje divjadi v njihovih staniščih bodisi z motornimi koleri sanmi ali pri preglasnem pobiranju gozdnih sadežev.

Zato mora biti vedno večja naša skrb in zahteva po ohranitvi naravnega okolja in divjadi v njej ter vzporedno tudi skrb za ohranitev lovske kulture , kamor sodijo tudi LOVSKE ŠEGE IN NAVADE. Ker so sestavni del naše KRAJINSKE IN NARODNOSTNE IDENTITETE.

Zato nas etični kodeks usmerja na skupen koristen odnos do narave, divjadi in okolja, kakor tudi znotraj lovske organizacije, kar lahko DVIGNE UGLED IN ZAUPANJE V NAŠO LOVSKO POSLANSTVO TAKO DOMA, KOT TUDI V TUJINI.

Izpitna vprašanja iz 4. poglavja :

3. 7.□□ *Kaj je Etični kodeks Slovenskih lovcev ?*

4. 8.□□ *Kaj je narekovalo potrebo po sprejemu Etičnega kodeksa Slovenskih lovcev ?*

□□□□□□□□□□

1. 5.□□ **KDO JE SPREJEL IN KDAJ JE BIL SPREJET ETIČNI KODEKS SLOVENSKIH LOVCEV ?**

ETIČNI KODEKS SLOVENSKIH LOVCEV JE BIL SPREJET □ NA IZREDNEM OBČNEM ZBORU LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE

13. junija 1998 V NOVEM MESTU

KER GA JE SPREJEL NAJVIŠJI ORGAN LOVSKE ZVEZE SLOVENIJE □ JE ZA VSE SLOVENSKE LOVCE OBVEZUJOČ.

S TEM DEJANJEM SE JE REPUBLIKA SLOVENIJA UVRSTILA MED TISTE REDKE EVROPSKE DRŽAVE, KI TUDI ŽE IMAJO ZAPISANE OSNOVNE MORALNO-ETIČNE NORME, KI SO SE RAZVIJALE SKOZI ZGODOVINO LOVA IN POTRJUJEJO DOLGOTRAJNO LOVSKO TRADICIJO.

Izpitno vprašanje iz 5. poglavja ?

10. Kdo je sprejel in kdaj je bil sprejet Etični kodeks Slovenskih

lovcev ?

1. 6. KAJ JE IN KATERE ODNOSU UREJA ETIČNI

KODEKS SLOVENSKIH LOVCEV ?

ZAPISANI IN SPREJETI ETIČNI KODEKS SLOVENSKIH LOVCEV JE VODILO IN OPORA LOVČEVI VESTI ZA ETIČNO VEDENJE TER ZA ODNOS IN RAVNANJE LOVSKE ORGANIZACIJE IN VSEH LOVCEV DO:

- 2. 1. NARAVE**
- 3. 2. DIVJADI IN DRUGIH PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI**
- 4. 3. DRUŽBENEGA OKOLJA**
- 5. 4. LOVSKIH TOVARIŠEV**
- 6. 5. LOVSKIH PSO**

ODNOS LOVCA DO NARAVE

- **Spoštovanje načela trajnostne rabe narave**
- **Spoštovanje načela sonaravnega gospodarjenja z divjadjo**
- **Spoštovanje načela dobrega gospodarja**
- **Zagotoviti neškodljiv način gibanja v naravnem okolju**
- **Skrb za aktivno varstvo življenjskega prostora divjadi**

ODNOS LOVCA DO DIVJADI

- **Odnos do divjadi mora biti strokoven, human in spoštljiv**

- **Potrebna je notranja etična kontrola. Za pošteno presojo naj velja načelo: KAJ SMEMO in ne KAJ ZMOREMO**
- **Preprečevanje odlova in zapiranja divjadi**
- **Zagotavljanje pravice divjadi po svobodnem življenju**
- **Varovanje podatkov o leglih, gnezdiščih, mladičih itd.**
- **V DVOMU se vedno odločiš V KORIST DIVJADI**
- **Pri mučenjih živali ne sodelujemo**
- **Z lovskim orožjem ravnamo varno in odgovorno**
- **Pri izvajanju lova se držimo vseh etičnih načel in spoštujemo vse lovske šege in navade**

ODNOS LOVCA DO DRUŽBENEGA OKOLJA

- **lovec naj bo častna oseba s primernim notranjim in zunanjim obnašanjem**
- **Skrbeti mora za lasten ogled in ogled lovske organizacije**
- **Biti mora moralno neodvisen od položaja in politične pripadnosti**
- **Skrbeti mora za zgledno sodelovanje z drugimi uporabniki prostora**
- **Aktivno sodelovanje z institucijami v kraju**
- **Skrbeti, da dobijo lovske razstave sodobno, za obiskovalce sprejemljivo vsebino**
- **Javni nastopi, zlasti v medijih, naj bodo strokovno argumentirani**
- **K aktivnostim varovanja okolja pritegniti tudi ne lovce**
- **Na izvajati pokončavanja domačih živali**

ODNOS LOVCI MED SEBOJ

██████████ -██ Lovčev odnos do drugega lovca naj bo tak, kot bi██

██████████████████████ sam želel, da je do njega

███ -███ Lovsko tovarištvo naj sloni na medsebojnem███

spoštovanju

- **Prenašanje znanja in izkušenj naj bo dobra praksa**
- **Skrb za varovanje lastnega ogleda in ogleda so lovcev**
- **Kritika naj bo argumentirana in dobronamerna**
- **Preprečevati grupaštvo , sovraštvo, podtikanje in faušijo**
- **Lovska latinščina naj bo šaljiva ne pa žaljiva**
- **Lovski običaji se naj izvajajo na kulturnen in korekten način**

█

ODNOS LOVCA DO LOVSKEGA PSA

- Lovskega psa je treba jemati kot lovskega

tovariša in sodelavca

- Lovskemu psu je treba posvetiti vso potrebno

skozi vzgojo, nego in šolanje

- Odnos do psa mora biti spoštljiv tako doma kot

na lovu in po lovu

- Delo psa na lovu je ogledalo vodnika

- Lovskemu psu je treba zagotoviti mirno in varno

starost

Izpitna vprašanja iz 6. poglavja :

□□□ 11.□ *Kaj je in katere odnose ureja Etični kodeks Slovenskih*

□□□□□□□□□□ *lovcev*

1. 12.□□□□□ *Opiši, kakšen mora biti odnos lovca do narave*
2. 13.□□□□□ *Opiši, kakšen mora biti odnos lovca do divjadi*
3. 14.□□□□□ *Opiši, kakšen mora biti odnos lovca do družbenega okolja*
4. 15.□□□□□ *Opiši, kakšni morajo biti odnosi med lovci*
5. 16.□□□□□ *Opiši, kakšen mora biti odnos lovca do lovskega psa*

7.□□ ZAKAJ JE POTREBEN PODPIS ZAPRISEGE O

□ SPOŠTOVANJU ETIČNEGA KODEKSA□

□ SLOVENSКИH LOVCEV ?

- Zato, ker so velike razlike o značajih in pojmovanjih
- Ker je lahko na isto stvar veliko različnih pogledov

- Ker področje etike še vedno ni pravno definirano

- V lovstvu so eno lastne moralno etične norme, povsem drugo pa so lahko večinsko sprejete

- Z etičnim kodeksom se želi lovske etične norme poenotiti in jih ohraniti za poznejše generacije

- Hkrati pa z njimi seznaniti širšo javnost zaradi dviga našega oglada v družbi

Izpitno vprašanje iz 7. poglavja :

1. 17.□□□□□ ***Zakaj je potreben podpis Etičnega kodeksa Slovenskih***

Lovcev ?

VSEBINA ZAPRISEGE SLOVENSKEGA LOVCA

Spoštovani lovski tovariši !

Pred Vami ter pred našo skupno in edino Naravo prisegam, da sprejemam načela in določbe Etičnega kodeksa Slovenskih lovcev, po katerih se bom ravnal v svojem življenju in dokler bom imel čast biti lovec.

Pri posegih v naravo bom uresničeval načelo trajnostne rabe. Lovil bom zakonito, po strokovnih smernicah in lovsko pravično ter v skladu z notranjo etično kontrolo. Spoštoval bom odločitve lovske organizacije in si prizadeval za ugled lovstva ter za lovsko tovarištvo. Ohranjal in širil bom lovsko kulturo ter utrjeval narodno in naravovarstveno zavest.

8.KDO NADZIRA SPOŠTOVANJE ETIČNEGA

KODEKSA SLOVENSKIH LOVCEV ?

SPOŠTOVANJE ETIČNEGA KODEKSA SLOVENSKIH LOVCEV NADZIRA 9. ČLANSKI » O D B O R » E T I Č N E G A » K O D E K S A » PRI LOVSKI ZVEZI SLOVENIJE

TA ODBOR ETIČNEGA KODEKSA JE NEKAKO V R H OSNOVNO Č A S T N O R A Z S O D I Š Č E, KI POMAGA LOVCEM IN LOVSKIM ORGANIZACIJAM, ČE ZAIDEJO V TEŽAVE PRI USKLAJEVANJU NAČEL ETIČNEGA KODEKSA

RAZSOJA IN OCENJUJE PA TUDI RAZLIČNE SPORE

ODBOR ETIČNEGA KODEKSA JE SESTAVLJEN IZ EMINENTNIH IN LOVSKO AFIRMIRANIH OSEBNOSTI.

ŠTAJERSKE LOVCE V ODBORU ETIČNEGA KODEKSA ZASTOPA ZMAGO dr. TINTA

Izpitna vprašanja iz 7. poglavja :

18. Kdo nadzira spoštovanje Etičnega kodeksa

Prejeto od slovenskih lovcev

19. Kdo zastopa Štajersko regijo v Odboru etičnega

kodeksa

Generalno vprašanje za vse :

Kje, kdaj oz. od koga meniš, da si pridobil največ moralno-etičnih vrednot ?